

Píseň 654

introit: *A ty Betléme efratský, ačkoli jsi nejmenší mezi judskými rody, z tebe mi vzejde ten, jenž bude vládcem v Izraeli, jehož původ je odpradávná, ode dnů věčných. (Micheáš 5,1)*

píseň 281 modlitba

1.čtení: Izajáš 9, 1-6

píseň 284

2.čtení: Matouš 2, 1-15

Bratři a sestry,

tehdy v Betlémě se dotklo nebe země. Evangelisté nám popisují tu skutečnost téměř až pohádkově: **V té krajině byli pastýři pod širým nebem a v noci se střídali při hlídkách. Náhle při nich stál anděl Páně a sláva Páně se rozzářila kolem nich.** Tak to čteme u Lukáše. Matouš nám zase popisuje putování mudrců za hvězdou: **A hle, hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě.** Pastýři i mudrci **naleznou dítě v plenkách položené do jeslí** a radují se. Mudrci konečně po dlouhé pouti **předávají dary** nově narozenému králi a pastýři se vrací **oslavující a chválíce Boha.** Řekli bychom, celkem rušná noc.

Jaké to ovšem bylo? Bylo kolem betlémského chléva rozzářené světlo a rozlité teplo? Byla mediálně známá akce přenášená on line? Byla cítit vůně vánočního punče? Anebo to bylo v tichu a tmě studené noci a v ústraní? Evangelisté nám popisují to podstatné, nicméně lidská fantazie dokáže ten příběh zidealizovat.

Každý z nás jistě viděl již mnoho betlémů. Živých, papírových, dřevěných, pohyblivých a já nevím jakých ještě. Některé působí kýčovitě, jiné v člověku mohou probudit třeba úžas nad takovým uměleckým dílem, některé nás mohou i oslovit. Nicméně nějak ve mně v této souvislosti hlodala otázka **historie a vzniku betlémů.** Pomineme-li inspiraci, která je zřejmá z evangelijních událostí, pátral jsem po tom, kdo na myšlenku betlémů přišel. Nevím, nakolik jsou to ověřená data, ale dočetl jsem se na internetu, že *dávno před zvykem zdobit vánoční stromek byly symbolem vánoc jesličky. Jejich původ bývá spojován s příběhem Františka z Assisi, který před vánoci roku 1223 postavil se svými přáteli v lesní jeskyňce nedaleko obce Greccio v italské Umbrii prosté jesle. Vystlal je senem a kolem nich postavil dvě živá zvířata: osla a vola. U jeslí jako u oltáře sloužil o štědrovečerní noci mši. Ve středověku pak církev, snad Františkem inspirovaná, používala divadelním způsobem „betlémy“ a další výjevy z Kristova života k tzv. liturgickým nebo mysterijním hrám. Když se ale budeme bavit o „skutečných betlémech“, první vznikl asi roku 1291 sochařem Arnolfem da Cambiem. Na zakázku jednoho chrámu vytvořil sochy 80cm vysoké. Následně se betlémy stávaly součástí interiérů panovnických a šlechtických sídel nejen v Itálii a jejich nádherná oplývající zlatem a drahými kameny byla měřítkem vznešenosti jejich majitele. Kdeže zůstal ideál Kristovy chudoby, který kdysi hlásal František z Assisi? A kde je počátek betlémů v Čechách? Datuje se rokem 1560 a do Prahy jej přinesli Jezuité. Praha prý nebyla vybrána náhodně. Cílem totiž bylo za přispění betlémů obracet zpět protestanty na katolickou víru...*

Tak vidíte, co z narození Ježíše udělal člověk. Jeden jej použije jako nástroj své vznešenosti, své pýchy, další jej použije jako nástroj k prosazování sebe sama, svého pojetí víry, nebo ke svému obohacování. V podstatě se to nezměnilo dodnes, člověk zůstává stejný. Chce se pyšnit svou vánoční výzdobou, novým cukrovím, pestře prostřeným stolem. No a další využívá Vánoce k obohacení. Ne nadarmo říkají obchodníci, že před Vánoci mají žně. Kde je v tomhle ale Bůh? Když jsem se předevčirem stal součástí nakupujícího a honícího se davu, zeptal jsem se Pána Ježíše. **Pane Ježíši, tohle jsi chtěl?** Jsem přesvědčený, bratři a sestry, že tohle Pán Ježíš nechtěl. Jak přemýšlí dnešní člověk? *Musím mít na stole tamto a tamto ovoce, tamtu a tamtu zeleninu, tamto všelijaké maso, tamty speciality. A pokud to nebudu mít, tak budu nervózní a nebudu spokojen.* Prostě stoly, aby se prohýbaly. Někdy toužím prožít jiné Vánoce, prosté a chudé. Protože ty bohaté nás ochuzují. A chudé by nás obohatili. Přemýšlíme, že máme málo, že jsme chudí, a přitom si nevážíme hojnosti, které se nám dostává. Kolikrát ještě budou muset být Vánoce, aby lidé pochopili, co je jejich podstatou a co je důležité? Kolikrát ještě pro nás musí zaznít výzva k následování Pána Ježíše, abychom se opravdu na tu cestu vydali? Pastýři slyší zvěst o narození v městě Davidově a řeknou si: **„Pojďme až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil.“** A cesta mudrců? Ta byla mnohem delší! A nenalezali pokoj, dokud nenalezli Spasitele a nepředali mu dary. Ani ty nenalezneš pokoj, dokud se s Kristem nesetkáš. Ani ty neprožiješ radostnou změnu, jakou prožili pastýři, pokud Ho „neuvidíš“ na vlastní oči.

Ta betlémská událost je tu, bratři a sestry, pro každého člověka. Pro všechny je zde radostná zvěst evangelia: **„Dnes se nám narodil Spasitel.“** Nám všem se narodil! Když jsem ještě sloužil v Odrách,

chodil jsem pravidelně mezi mentálně postižené do klubu Zvoneček. A jednou před Vánoci jsme se pokoušeli v jedné takové aktivitě nakreslit na veliký arch papíru betlém a vyjádřit ten výraz **NÁM VŠEM SE NARODIL!** Původně jsem si totiž myslel, že ty velké betlémy s mnoha postavkami vznikli právě z tohoto motivu **NÁM VŠEM. A KOMU TEDY VŠEM?** Ó, jaké bylo mé zklamání, když jsem zjistil, že za tím stála lidská ješitnost. Nicméně já jsem uviděl tento motiv **NÁM VŠEM** a snad ho někdo i tehdy měl. A tak všichni jsme mohli v té kreativní dílně k betlému kreslit různé postavy, včetně sebe, nebo třeba i zvířata, cokoliv nás napadlo. Úkolem bylo tedy zahrnout celý svět. Protože **Boží Syn byl dán do tohoto světa pro záchranu každého člověka!** A tak někdo kolem jeslí namaloval černocho. Narodil se Ježíš i pro černocho? Samozřejmě! Další namaloval postiženého na vozíku. Přišel zde Ježíš, aby i tohoto zachránil? Každopádně! Další namaloval matku s dítětem, bez tatínka. Co se stalo? Je samoživitelka? Rozvedená? Anebo vdova? Ať je v jakémkoliv stavu, třeba i v jiném, i pro ní **stále svítí betlémská hvězda.** Další člověk měl pruhované šaty, byl to tedy vězeň. Možná odepsaný člověk. I on má ale šanci. Záleží na něm, jestli půjde ke Kristu blíž, anebo jestli mine cíl a zůstane v hříchu. Už jste někdy viděli u betléma letadlo? U toho našeho bylo! Co symbolizovalo? Že přilétá z velké dálky a s mnoha různými lidmi. I pro ty, kteří jsou vzdálení, a kteří si připadají od Boha vzdálení, je Kristus blíž, než si oni myslí. **On přišel pro ztracené, on je vyhledá a dá se jim poznat.** Další postavička byla stará shrbená babička o hůlce. Možná je to pro ní daleko a už nemá sílu, aby k betlému došla. Na tom ale přece nezáleží, jestli dojde, nebo nedojde, záleží na tom, kam je její srdce obráceno. Další postavou byl chudý bezdomovec, a jelikož náš betlém byl chudý, pak byl na správném místě. Mohli bychom si tam představit další postavy ze života. Alkoholik, nebo člověk závislý na drogách. Když bylo zpívání u betlému tady v Růžďce, nebo kdekoliv jinde, taky se tam sešli různí lidé, a někdo by mohl o někom říct, co tento neznaboh zde dělá? **Spasitel se narodil všem, a dokud žijeme, máme šanci se obrátit ke Kristu a za Ním jít.** Nechce nás táhnout nikam jinam, nežli do nebe. Nikdo tedy není ztracený, ani ten, který již umírá, záleží, jakým směrem se vydá. Nakonec jsme do toho našeho moderního betléma přikreslili také postavu vojáka se samopalem, který hlídal před teroristy. No, holt to k tomu dnes patří. Nicméně mám v této chvíli otázku pro každého z nás. Když si představíš ten kreslený betlém a měl bys tam namalovat sám sebe, jak by ses vykreslil? Jako toho, který nese Kristu dary, nebo jako toho, který mu tam zpívá, anebo jako toho, který pokorně před Ním klečí, pláče a vyznává se? Anebo jako toho, který **už se vrací od betléma prozářen a posílen do dalších úkolů s chválou na rtech?** Nebo by ses naopak vykreslil jako sklíčený a opuštěný člověk bez naděje? Na to je jediný lék. Společenství kolem Krista, sám být nemusíš. Nicméně někdo by se třeba vykreslil jako ten, kterého se betlém netýká, a nezajímá ho. A nejradši by utekl. Kolik lidí má jít skutečný smysl Vánoc?

Mnoho lidí tu betlémskou událost skutečně mívá a neví, o čem to je, a tak zůstávají ve tmě. Ačkoliv máme kolem sebe mnoho zářících vánočních světel, málokdo se otevře ve svém srdci tomu pravému světlu z Betléma. Tehdy, když se Pán Ježíš narodil, zůstalo také mnoho lidí neproměněno a **Herodes ten dokonce usiloval zabít malého Ježíše. A proto nechal vyvraždit všechna neviňátka.** A i dnes zde jsou Herodesové. Vjíždí kamiony na vánoční trhy do davu, jiní se ověňují výbušninami, s úmyslem zabíjet a ničit. A přece stejně jako tehdy se nepodařilo Herodovi Ježíše zabít, nepodaří se ani dnes, aby zlo zvítězilo. Narození Pána Ježíše Krista v Betlémě nikdy nepůjde vymýtít z historie. A nerozmění ji ani lidová tradice. Vždyť Kristův vstup do tohoto světa rozdělil historii na dobu před a po Kristu. Ta skutečnost se stala, nebe se dotklo země a bylo to mocné! **Bůh se v Ježíši Kristu jednou provždy sklonil k člověku.** Aby zachránil ty, kteří o to stojí.

Každý z nás, bratři a sestry, potřebujeme každý den, ne jen ve svátky, jít na místo, kde se nebe země dotýká. Je to betlém na náměstí? Nebo město Betlém v Izraeli? Anebo je to nejvyšší hora či kopec? Nebo je to chrám? Je to nejvyšší věž? Rozhledna? Nebo snad letiště? Nebo máme letět do vesmíru? Víme, že stačí jediné, obrátit se ve svém srdci čelem k živému Ježíši Kristu s vírou pastýřů a s postojem úcty, jaký měli mudrci. **Pastýři uvěřili andělské zvěsti a šli a všude to také vyprávěli.** I my věrme a vypravujeme o moci Boží a o Boží lásce. Mudrci Ježíši zase donesli cenné dary. A chceme-li my sami dnes dát dar Kristu, pak Mu dejme své srdce, svůj život, svůj čas, své ruce. Obraťme se k Němu a budeme se radovat. On dá našemu životu světlo. Amen. Píseň 288 modlitby píseň 294

slovo poslání: První člověk byl z prachu země, druhý člověk z nebe. Jaký byl ten pozemský, taková jsou i ostatní na zemi, a jaký je ten nebeský, taková i ostatní v nebesích. A jako jsme nesli podobu pozemského, tak ponese i podobu nebeského. (1. Kor 15, 47-49)

požehnání: Bože smiluj se nad námi a požehnej nám. Rozjasni svou tvář nad námi, ať všechny národy na zemi poznají tvou spásu. Bůh nám žehná, Bůh náš. Bůh nám dává svoje požehnání. Nechť se ho bojí všechny dálavy země! Amen píseň 299

